

● ד"ר ישראל אלדד

בין "חולירע" ל"כלירע"

בזמנו התנהל ויכוח מר בין חכמי הלשון איך לכתוב "חולירע" או "כלירע", ב"כף" זה קרוב יותר למונח הלועזי המקורי. ב"חית" זה מדגיש יותר את ה"חולי". אינני זוכר עוד מה הוחלט סופית, אך על דבר אחד לא היתה מחלוקת - על הסיומת: רע. רע לכל הדעות. נזכרתי בכך בשמעי שוב ושוב את הפולמוס בנושא "האופציה הירדנית". אין ספק שיש לו לשמעון פרס טעמים מספיקים לכעוס על מלכו הירדני ש"סידר" אותו בהתקרבותו לעירק. משמע: כל עוד היה בעל בריתו של אסד או אף בגדר מתפייס עם אש"ף, היתה האופציה אקטואלית. עכשיו התנתק מאלה ועבר לצד עירק. חיים קשים באמת. רבין משמאלו, חוסיין מימינו, בגין והייעוד להפיל את הליכוד ולרשת את כסאו - מולו. עצבי ברזל לו לפרס. אף על פי כן:

בתשובה לבגין המלגלג על האופציה הירדנית ומהיר מפני כך שחוסיין ימסור את יהודה ושומרון לערפאת, אומר פרס: "שטות, אין שני אויבים גדולים יותר... כשנהיה בשלטון יש סיכויים להסכמי ביניים."

שפתיים יישק! (שלא לנבל את הנייר). מילא הסכם ביניים ידוע, זכור. כל הסכם ביניים הוא כניעת ביניים. על פי הסכם ביניים שכזה נסוגו מתעלת סואץ, וזו מפתח או פרצה להמשך הנסיגות. רק בעמידתנו על התעלה היה מפתח גיאופוליטי בידנו גם לשלום אמת, על כל פנים להיותנו גורם. אין "קצת מעוברת" וודאי לא לגבי יהודה ושומרון.

אך גרוע יותר, לא, כי, מגוחך יותר, הוא זה הנימוק: "אין שני אויבים גדולים יותר". על מי הוא מדבר כאן? על מדינות ערב. ולמחרת נטישות בריתות וכריתת בריתות ביניהן וחיבוקים היום ומלחמות מחר ותשבחות אתמול וגידופים מחרתיים?

זאת ועוד: ואם לא ימסור חוסיין מרצון את יהודה ושומרון לערפאת, מובטח לו לפרס, שלטון חוסיין ביהודה ושומרון או אף בעבר הירדן המזרחי? או שמא יערוב צה"ל לשלטונו בפלשתין? והעיקר והמכריע: מה לי שלטון חוסיין ביו"ש, מה לי שלטון ערפאת ביו"ש, מה לי חולירע ב"חית", מה לי כלירע ב"כף", מה שיכריע פה הוא רק זה: יהודים או ערבים ישלטו במלוא מערב הירדן. ומי ידע אם השתלטותו של עבדאללה ביו"ש לא היתה בסופו של דבר גרועה יותר מהשתלטותו של חג' אמין. ייתכן שזה האחרון היה מקדים את שחרור כל מערב הירדן בידנו, ושכם וחברון היו היום כלוד וקרמלה.

או שמא...

או שמא פעלה פה אסוציאציה פסיכולוגית אצל שמעון פרס: אי אפשר שחוסיין ימסור את השלטון לערפאת יריבו כשם שאי אפשר שאני אמסור את השלטון... לרבין. עם כל ה"להבדיל"ים כמובן, ורק בזה הדמיון עוד: פרס ורבין רבים על נכס שבידי בגין, כשם שיהודים וישראלים רבים ביניהם האם למסור לחוסיין או לערפאת (בתיווכו של שקעה או שאווה) את הנכס שבידי ישראל.

למען המדע הטהור

וכך מודיעים:

המכון הגיאולוגי של האוניברסיטה העברית בירושלים יחד עם אוניברסיטת בן-גוריון בבאר שבע ובשותפות משרד האנרגיה והתשתית ואגף המדידות במשרד העבודה ובעזרת המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה -

כל המוסדות המכובדים האלה פרסמו מפות חדשות של חצי האי סיני, מפה אירומגנטית המבוססת על מדידות שבוצעו אחרי מלחמת ששת הימים, כשעיקר המפות הוא הערכת פוטנציאל הנפט והמחצבים בסיני.

עד כאן הידיעה. מה שחסר לי ברשימה הארוכה של המוסדות האחראים לפרסום המפות האלה הוא משהו מעין מכון השכל הישר שישאל את כל המלומדים האלה: רבותי, חכו רגע, מה החיפזון לפרסם עכשיו מפות שכאלה, שודאי עלו לנו הון ויש בהן כדי להכניס הון רב עוד יותר למצרים, אשר ודאי לא על נקלה ולא במהרה היתה מגיעה לתוצאות מחקריות שהגיעו אליהן מלומדינו. ואנו - הרי ודאי שלא נהנה אף בטיפה מהנפט או בגרם מהמחצבים האלה. בשביל מה ובשביל מי זה טוב לפרסם היום את פרי עמלנו? שמא אפשר היה לחכות עשר שנים, למשל, עד שיתבסס "השלום" ואפשר יהיה לשתף פעולה מתוך בטחון "ולכסות" במינימום את ההוצאות ואת פרי העמל, או שמא "המדע הטהור" הוא מעל לכל ופוטרי מלכתחילה את השכל הישר ואת החשבון הפשוט?

הכל בכיוון ההפוך

לפני זמן מה התבטא ראש הממשלה שבקרוב יוכל להפתיע את עם ישראל בבשורה מתחום הכלכלה. כל מיני השערות שוערו, אף מיהרו להניח שהבשורה נדחית כדי לקרבה יותר ויותר להתלקחות בחזית הבחירות. ואין בכך גנאי. זה לגיטימי במשטר דמוקרטי, בתנאי כמובן שיש בה ממש ואותו "שוחד" שינתן לבוחרים (וכל מישטר דמוקרטי ובחירות בנוי בהכרח ולא דוקא לקללה על "שיחוד" כזה) יהיה לו כיסוי ויחזק את המשק כולו, ולא יהיה בגדר הוצאה מכיס אחד ומילוי כיסים אחרים.

היום נתבשרנו שבממשלה מתכננים מעבר לחמישה ימי עבודה, ומשום מה נתגנב ללבי החשד שמא זה השוחד?

ואם כן הרי זה שוחד הניתן על ידי פושט רגל, משמע בהכרח על חשבון העם והמדינה. אם יש דבר היכול להציל אותנו מהתמוטטות כלכלית הרי זה מעבר למשטר של עבודה, לחיי עבודה של אמת, שהרי אנו בתחתית הסולם של מוסר עבודה. וכבר אנו שומעים גם אזהרות מפני עליות בבזבז הכספי הכרוך בתוספת יום חופש, נסיעות, בילויים, וכו'. וזאת מעבר לירידה ההכרחית שבתפוקה. אם זו הבשורה המפתיעה שרמז לה ראש הממשלה - אבוי.